

3.1 SPORTOVNÍ PRÁVO, DEFINICE A POSTAVENÍ

DEFINICE SPORTOVNÍHO PRÁVA

„Sportovní právo nelze chápat jako tradiční samostatné právní odvětví, ale jako soubor právních norem, které se dotýkají problematiky profesionálního, výkonnostního a rekreačního sportu, dále pak organizace sportovních subjektů a různých druhů sportů.“

OBECNÝ ÚVOD

Výklad o právu jako o nástroji **regulujícím sportovní** vztahy logicky ústí v pojmu **sportovního práva**, jenž je jakýmsi lingvistickým vrcholem úvah o vzájemných vztazích sportu a práva. Proti tomuto sousloví existují **opačné názory**. Jejich argumentace spočívá v tom, že jde vždy jen o **aplikaci určité právní disciplíny** (občanské, pracovní, daňové právo) na **sportovní sféru**, ale nejde o ucelenou právní disciplínu. **Obě** tato označení mají své **příznivce i odpůrce**. Přestože jde o velmi rozsáhlou problematiku, je **odborných publikací** na toto téma zejména v ČR **velmi málo**. Tyto názorové odlišnosti ještě umocňuje pohled mezinárodní. **Specifikum sportu** je jedním ze **zásadních hesel** světového sportovního hnutí a akceptovala ho i EU a SDEU.

Již přes dvacet let se právní teorie a praxe potýkají s otázkou míry **vlivu státu** a **obecného práva** do **specifických oblastí sportu**, které jsou upravovány primárně **sportovními pravidly**, jako je např. doping, odpovědnost, úrazy, korupce apod. Je **složitě vymezit sport** v obecném pojetí, tedy z pohledu **sportovní vědy**. Zákonodárci jde především o **přesné ohrazení** okruhu činností, které spadají pod **pojem sport**, z důvodu, že vzniknou-li v právu **sporné otázky**, většinou se to týká činností, u nichž panují **pochybnosti**, zda **jsou** či **nejsou sportem**. Sportovní právo se tedy zabývá **regulací**, která se týká **přímo výkonu** sportovní činnosti, tedy **předpisy**, které **upravují pravidla** jednotlivých sportů, pravidla **soutěží** a **organizace** vzájemných vztahů a dále **vztahy mezi sportovci a kluby**, popř. asociacemi. Je **diskutabilní**, zda do oblasti sportovního práva má být zahrnuta i **reklamní a marketingová** problematika. Autor chtěl řešit **komplexní právní rámec**, a proto je zde i tato problematika zahrnuta.

POSTAVENÍ SPORTOVNÍHO PRÁVA

Regulace sportu doznala změn především ve dvacátém století, kdy se začal značně měnit jeho charakter a dostal se tak mezi **základní lidská práva** s pozorností mezinárodního významu. Nárůst legislativy přinesla i **komercializace** sportu. Sportovní právo je **vyučováno** na vysokých školách a **advokátní kanceláře** nabízejí **poradenství** v oblasti sportovního práva. Tudíž jeho existence je jistá, i když je **zatím neformální**.

Právní úprava sportu je **roztržena do řady právních pramenů různé právní síly a závaznosti**. **Mezinárodní sportovní právo** obsahuje především **úmluvy a dohody** a je navíc doplněno obecnými normami mezinárodního práva. Značný vliv má na sport mají i právní **předpisy vydané orgány EU**. Pro sportovní subjekty **uvnitř jednotlivých států** jsme prioritní a závazné **obecné předpisy vnitrostátní**. Vzhledem k zařazení sportu do mezinárodních **federací a nadnárodních institucí** sportovního charakteru, a to zejména **MOV**, jsou **po druhé** kolují práva, tentokrát **sportovního**, vydávány **předpisy závazné po linii sportovního odvětví** nebo sportovního prostředí, a to **především** v rámci **boje proti dopingu** (WADA).

Sport je **specifický** tím, že **příslušnost sportovce a klubu** k určitému subjektu sportovního odvětví nebo obecně sportu, je založena **na principu členství** a zejména jeho **dobrovolnosti**.

Spolková autonomie v ČR (rozuměj vycházející z úpravy ObčZ §§ 214-302, **tedy nejen pro spolky sportovní, ale pro celé spolkové prostředí**) zakotvená v **ústavním zákoně LZPS, článku 20**, umožňuje klubům a asociacím **výstavbu vlastních orgánů**, vydávání **právních předpisů** pro úpravu vztahů uvnitř včetně rozhodovací pravomoc **k udílení sankcí** za nedodržení vlastních pravidel.

Pro sportovní organizace je typická **pyramidová struktura**, která se skládá ze sportovce nebo klubu sdruženého v národní asociaci, když ta pak je sdružena v nadnárodní konfederaci nebo federaci. V rámci sdružení klubů a asociací je možné sdružit se i ve **všesportovních asociacích** jakými jsou v ČR například **ČÚS, ČOV, PTU Praha**, resp. na mezinárodním poli v **MOV**.

Tato organizační struktura vychází z **hierarchické struktury**, která umožňuje svým členům, fyzickým i právnickým osobám, aby se mohli **obrátit na vyšší instance** s žádostí o **přezkum rozhodnutí** vydaného klubem nebo asociací.

Pokud tedy dospěje k rozhodnutí **případ** před orgány národní asociace zpravidla v řízení **dvouinstančním**, může se sportovní subjekt obrátit s **odvoláním k mezinárodní federaci** nebo k **mezinárodní arbitráži (CAS)** nebo **místně příslušnému civilnímu soudu** podle § 258 ObčZ nebo **rozhodčímu orgánu země** podle **rozhodčí doložky** zakotvené ve smlouvě. Vždy však po **vyčerpání opravných prostředků**, které jsou uvedeny ve stanovách nebo předpisech asociace. Více v kapitole 7.

Kvalitní a propracovaný **system** sportovního práva je **předpokladem** pro organizaci a **fungování** sportovního prostředí každého státu. V ČR je tato oblast **dlouhodobě opomíjena** a řada otázek tak zůstává **neřešena**. Tak například základním a jediným zákonem, který upravuje sportovní prostředí sportu je **Zákon o podpoře sportu 115/2001 Sb.** Je však velmi **obecný**, a přestože vládnoucí garnitury opakovaně slibují vznik zákona o sportu, vždy dojde pod tlakem a narychlo **k novelizaci** této plytké normy. Ta poslední z roku 2019 přesouvá kompetence z MŠMT na nově zřízenou **Národní sportovní agenturu** jako **specializovaný ústřední orgán** státní správy.

Zásadní organizaci a fungování sportovního prostředí pak **musí řídit vládní normy**, kterými jsou **koncepce sportu** pro určitá období vydávaná prostřednictvím řídicího ministerstva MŠMT, které vznikly v roce 2009, 2011 a 2016. Řada problémů je proto **řešena** prostřednictvím **soudního výkladu** nebo konkrétními rozhodnutími soudu. V tomto směru má **judikatura NS, resp. NSS značný vliv** na dopad do sportu. Podrobně budou popsány v kapitole 7.

Specialitou českého sportovního prostředí je **neochota podřídít se celoevropsky** nebo **celosvětově** vydaným **právním normám** a uznávaným standardům. Můžeme zde zmínit snahu **nepřenášet** do vlastních právních norem **kogentní ustanovení** předpisů a stanov federací např. na poli **přestupů**, úpravu profesionálních **smluv** jako smluv pracovních apod.

Prameny práva rozlišujeme ve smyslu **formálním** a ve smyslu **materiálním**. Z formální stránky jde zejména o **mezinárodní smlouvy, zákony, vyhlášky, statuty, řády** apod. a jsou v tomto materiálu uváděny především. **Materiální** prameny pak představují **společenský kontext** potřeby vzniku **regulace určité právní oblasti** dotýkající se sportu. Je jich velké množství zejména na poli boji proti **dopingu, diváckého násilí, korupce**, exekuce a dalším negativním jevům ve sportu. Jsou **hybnou silou tvorby** potřebné legislativy.